

CENY OGŁOSZENI:
za wiersz milimetrowy przed 1 złoty, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł.

Konto czekowe PKO
Warszawa 65.070

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny: WIKTOR MONSIORSEKI.

Prenumerata wynosi miesięcznie
zł. 2.00

Adres administracji:
Piłsudskiego Nr. 8, telefon 4-37, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.

Konto czekowe PKO.
Warszawa 65.070

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek nr. 9, tel. 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki tel. 16.

Druty kolczaste na ulicach Berlina.

I warde rządu Reichswehry. — Aresztowania i kontyskaty pism.

BERLIN, 22. 7. (wl.) Komisaryczny rząd Prus usunął w pierwszym dniu swego urzędowania 24 wyższych urzędników, między nimi trzech podsekretarzy stanu, 5 nadprezydentów prowincyj, 6 prezydentów regencji, 8 prezydentów policji.

Dowódcą okręgu wojskowego Berlin — Brandenburgja, gen. Rundstedt wydał rozkaz policji, aby bezzwłocznie używała broni, gdy zajdzie potrzeba. Policjanci, którym udowodni się niezrobienie należytego użytku z broni, będą oddani pod sąd i natychmiast zwolnieni. W drugim rozkazy ogłasza generał Rundstedt, że aresztowani będą wszyscy ci, przeciwko którym istnieje dostateczne podejrzenie, iż posiadają nielegalnie broń.

Wydaje się pewne, że von Papen przeprowadzi swoje plany bez większych trudności. O sparaliżowaniu socjaldemokracji świadczy odezwa zarządu głównego partji, w której mówi się tylko o walce zapomocą kartki wyborczej w dniu 31 lipca i ostrzega się przed prowokatorami, wzywającymi do strajku generalnego. Socjaliści wzywają do spokoju, co oświadczy o zupełnej ich słabości.

ARESZTOWANIE KOMENDANTA „SCHUPA“.

Dziś o godz. 3 rano przed gmachem przydziału policji w Berlinie zajechał samochód z wojskiem. Oficer Reichswehry w towarzystwie czterech szeregowców wkroczył do biura i zameldował się dyżurnemu urzędnikowi, jako delegat komendanta okręgu brandenburskiego, gen. Rundstedta. Następnie, pozostawiając jednego z żołnierzy przy wejściu, oficer udał się z pozostałymi do mieszkania b. komendanta policji Heimansberga i oświadczył, że go aresztuje.

Heimansberg odpowiedział, że nie ma obowiązku wypełniania rozkazów gen. Rundstedta, wobec czego został wyciągnięty z łózka i aresztowany.

W dalszym ciągu oficer Reichswehry aresztował majora policji Enke oraz członka „Reichsbanneru“, Karlbergha. Wszyscy są oskarżeni o niestosowanie się do rozporządzeń władz w czasie stanu wyjątkowego i o współdziałanie z organizacją „Żelaznego Frontu“. Aresztowanych przewieziono do gmachu ministerjum Reichswehry.

ZAWIESZANIE PISM.

Dowódcą wojskowy Brandenburgji, gen. Rundstedt na zasadzie dekretu zawiesił na przeciąg dni 8 wydawnictwo „8-Uhr Abendblatt“ za zamieszczenie karykatury kanclerza von Papena. Kanclerz jest przedstawiony za stołem biesiadnym, jak popijając szampana podpisuje dekrety wyjątkowe.

TRYBUNAŁ W LIPSKU.

Jutro rano zbierze się w Lipsku najwyższy trybunał Rzeszy niemieckiej dla rozpatrzenia skargi b. ministrów pruskich przeciwko rozwiązaniu rządu pruskiego. Poza tem będą rozpatrywane skargi rządów: Bawarii, Badenji i Wirtembergji, które również protestują przeciwko wprowadzaniu rządów komi-

sarycznych w Rzeszy Niemieckiej. Obradom będzie przewodniczył prezes trybunału, dr. Bumke.

W związku z posiedzeniem sądu policja lipska zarządziła daleko idące środki ostrożności. Wejścia na salę obrad będą ściśle kontrolowane, a gmach sądu ma być obsadzony przez silne oddziały policjantów.

Wrażenia naocznego świadka

Wezorał wrócił do Zagłębia z Berlina jeden z przemysłowców z Sosnowca.

O wrażeniach swoich ze stolicy Niemiec mówi on następująco:

Jeśli chodzi o wygląd zewnętrzny Berlina, mało się różni od normalnych dni.

Gdyby nie patrole wojskowe w pełnym rynsztunku nawet z ręcznymi granatami, które uwijają się po mieście, a w szczególności w samym centrum miasta, gdyby nie była brandenburska brama przeciągnięta drutami koleza-

ZA CO ARESZTOWANO OFICERÓW POLICJI.

O aresztowaniu komendanta policji w Berlinie Heimansberga, mjr. Enke i przywódcy Reichsbanneru Karlberga brak wszelkich bliższych wiadomości. Według komunikatu biura Conti, władze rządowe nie zamierzają na razie ogłaszać żadnych wyjaśnień w tej

sprawy. Prasa nacjonalistyczna wymienia jako powód aresztowania komendanta Heimansberga to, iż dążył on miał za pośrednictwem mjr. Enkego, członka partji radykalno - demokratycznej do wpływania na członków policji, będących zwolennikami socjal - demokratów i reichsbanneru, aby wystąpili przeciwko jego usunięciu z urzędu.

Mjr. Enke zredagował mały ulotkę, nawołującą rzekomo ludność do wystąpienia ulicznych. Karlberg, który z zawodu jest aktorem, służył miał za łącznika przy kierownictwie żelaznego frontu. W czasie przeprowadzania rewizji miano znaleźć u mjr. Enkego list, obciążający bardzo wszystkich trzech aresztowanych. Prasa donosi dalej, że na polecenie wojskowego komendanta na Berlin i Brandenburgję generała Rundstedta, który wydał rozkaz aresztowania, zbierze się prawdopodobnie sąd, który w trybie doraźnym rozpatrzy sprawę.

Wrażenie jednakże jest wśród publiczności olbrzymie. Jeśli w centrum miasta grupy dyskutujących na ulicach, to jest ich wiele w dzielnicach północnych, t. zn. dzielnicach robotniczych. W kołach politycznych oceniają naogół sytuację wyborczą jako raczej korzystną dla partji opozycyjnych t. j. w tej chwili socjal - demokratycznej i innych stronnictw republikańskich.

ś. † p.

Stefania Helena ze Sawczyńskich HUSZNOWA

ZONA KSIĘDZA INFULATA A. HUSZNY, WYDAWCZYNI CZASOPISMA „KULTURA DUCHA“, B. NAUCZYCIELKA SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

przeżywszy lat 38 zasnęła w Panu Opatrzona Św. Sakramentami dn. 21 lipca b. r., o godz. 3 popołudniu.

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy Kościoła Narodowego na Dziewiątym w Dąbrowie Górniczej odbędzie się w sobotę, tj. 23 lipca b. r. o godz. 4 popołudniu.

Nabożeństwo żałobne odprawione będzie 25 lipca b. r. o godz. 9-ej rano, w tejże kaplicy. O czem zawiadamia.

MAŻ I RODZINA.

Jutro w niedzielę, dnia 24 lipca br., jako w czwartą bolesną rocznicę śmierci ukochanego męża i ojca naszego

B. P.

d-ra ABRAMA PERELMANA

odbędzie się o godz. 12.30 w południe na cmentarzu żydowskim nabożeństwo żałobne, na które życzliwych pamięci zmarłego zapraszają

Żona i dzieci.

Wyrok śmierci na inspiratorów krwawych zająć w Lesku.

SANOK, 22. 7. (wl.) Dziś przed sądem doraźnym w Sanoku zakończony został proces przeciwko inicjatorom zająć w Lesku, o czem w swoim czasie donosiliśmy obszernie.

Sąd doraźny skazał trzech oskarżonych na śmierć, a mianowicie: Syniuka, Bałuckiego i Madeja, czwarty oskarżony Paślowski skazany został na bezterminowe więzienie.

Obroncy co do skazanych na śmierć wnieśli prośbę o ulaskawienie do prezydenta Rzplitej.

—oOo—
KUPCY TURECCY W POLSCE.
WARSZAWA, 22. 7. (wl.) W początkach sierpnia przybywa do Polski delegacja kupców tureckich, która poczynić ma większe zakupy. Kupcy tureccy interesują się ryżem, papierem i wyrobami szklanymi.

—oOo—
SAMOBÓJSTWO KUPCA.
WARSZAWA, 22. 7. (wl.) Znany kupiec w stolicy, Lejba Warszawski popełnił samobójstwo rzucając się z czwartego piętra na bruk podwórka do mu nr. 36 w alejach Ujazdowskich. Powodem — nieszczęśliwe operacje finansowe.

—oOo—
Awantura w Genewie.
Starcie francuzów z włosami
GENEWA, 22. 7. Końcowe rokowania konferencji rozbrojeniowej zeszyły na drugi plan wobec wypadków, jakie rozegrały się dzisiaj na posiedzeniu unji międzyparlamentarnej. Francuski deputowany Renaudel w przemówieniu swem wyraził się, że we Włoszech sprawiedliwość nie istnieje. Wywołało to niesłychaną burzę w delegacji włoskiej, której członkowie z podniesionymi pięściami rzucili się na Renaudela. Powstała nieopisana wrzawa, wśród której górowały głosy włosów: „Precz z sali!“, skierowane pod adresem Renaudela. Podczas tumultu jeden z członków delegacji francuskiej zaczął mówić o „klicie włoskiej na konferencji rozbrojeniowej“, co spowodowało jeszcze większy tumult, aż wreszcie przewodniczący zmuszony był zamknąć posiedzenie.

—oOo—
KUPCY TURECCY W POLSCE.

WARSZAWA, 22. 7. (wl.) W początkach sierpnia przybywa do Polski delegacja kupców tureckich, która poczynić ma większe zakupy. Kupcy tureccy interesują się ryżem, papierem i wyrobami szklanymi.

—oOo—
SAMOBÓJSTWO KUPCA.

WARSZAWA, 22. 7. (wl.) Znany kupiec w stolicy, Lejba Warszawski popełnił samobójstwo rzucając się z czwartego piętra na bruk podwórka do mu nr. 36 w alejach Ujazdowskich. Powodem — nieszczęśliwe operacje finansowe.

SMIERĆ ZA MORD SEKSUALNY.

Wczoraj przed sądem doraźnym w Rybniku odbyła się rozprawa przeciwko Józefowi Gawliczkowi oskarżonemu o mord seksualny dokonany na 7-mioletniej Anieli Krajczokówniej w lesie pod Dąbrową (pow. Rybnik). Po przeprowadzonej rozprawie, w czasie której Gawliczek przyznał się do popełnienia zbrodni, sąd doraźny ogłosił wyrok skazujący Gawliczkę na karę śmierci przez powieszenie.

Obrońca oskarżonego wniósł prośbę do prezydenta Rzplitej o skorzystanie z prawa łaski.

—000—

OBROŃCA GORGONOWEJ W KRAKOWIE.

KRAKÓW, 22. 7. (wl.) Obrońca Gorgonowej dr. Axer przybył do Krakowa, aby przyspieszyć termin sprawy Gorgonowej w sądzie przysięgłych w Krakowie, który, z decyzji sądu najwyższego rozpatrzyć ma ponownie tajemnicę morderstwa w willi brzuchowickiej.

—0—

EGZEKUCJE PODATKOWE W NIEDZIELE I ŚWIĘTA I W PORZE NOCNEJ.

WARSZAWA, 22. 7. (wl.) W dzisiejszym „Dzienniku Ustaw” ukazało się rozporządzenie rady ministrów w sprawie nowego systemu egzekucji podatkowych.

Rozporządzenie zawiera szereg doniosłych zmian, m. in. listę przedmiotów nie podlegających zajęciu przez komornika.

Są to sprzęty domowe i narzędzia pracy.

Ponadto rozporządzenie przewiduje możliwość dokonywania egzekucji w niedzielę i święta i w porze nocnej, jednakże za specjalnym piśmiennym zezwoleniem urzędu skarbowego.

W wypadkach, kiedy egzekucja może doprowadzić do ruiny płatnika, urząd skarbowy ma prawo zawiesić licytację, lub też przeprowadzić ją częściowo.

300 WYCIĘCZKOWICZÓW ZATRUTYCH MIĘSEM.

WASZYNGTON, 22. 7. Przybyła do stolicy wycieczka w liczbie 300 osób zatrzymała się w pewnej restauracji mięsem. Kilkadziesiąt osób z pośród wycieczkowiczów w stanie nieprzytomnym odwieziono do szpitala. Stan pozostałych jest również poważny.

—000—

DWA MILJARDY NA ZATRUDNIENIE BEZROBOTNYCH.

NOWY JORK, 22. 7. Prezydent Hoover podpisał w Waszyngtonie ustawę o zwalczaniu bezrobocia. Ustawa przewiduje wyasygnowanie dwu miliardów dolarów na roboty publiczne i budowę gmachów rządowych, co pozwoli zatrudnić około dwu i pół miliona bezrobotnych w przeciągu roku.

Ponieważ prezydent Hoover zwlekał przez kilka miesięcy z podpisaniem ustawy, panuje ogólne przekonanie, iż jest to manewr przedwyborczy.

—000—

KIERMASZ KUPIECKI W CZĘSTOCHOWIE.

We wrześniu br. odbędzie się w Częstochowie pierwszy kermasz kupiecki i zjazd kupców detalistów chrześcijan województwa kieleckiego. Wygłoszone zostaną referaty dla kupiectwa i publiczności na temat samowystarczalności gospodarczej i propagowania wytwórczości krajowej.

Kermasz ma za zadanie zbliżyć wycieczkę do kupca detalicznego, dając możliwość wystawienia swych towarów przemysłowcom i hurtownikom, a kupcowi - detaliście zbadania źródła zakupu, cen, oraz jakości wystawionych produktów i nawiązania stosunków handlowych.

Ceny stoisk od 100 do 25 zł. (100, 75, 50 i 25 zł.), ceny plakatów na ścianach 15, 10 i 5 zł.

Kermasz odbędzie się w gmachu ogniska niepodległości imienia marszałka Piłsudskiego na placu powystawowym pod Jasną Górą.

RACHUNEK SUMIENIA REPUBLIKI NIEMIECKIEJ.

ZAMACH NA PRUSY I RZĄD PRUSKI. — VON PAPEN, DYKTATOR PROWIZORYCZNY — HITLER, DYKTATOR OSTATECZNY. — GRZECHY I ZANIEDBANIA REPUBLIKI. — SZLAFMYCA I PIKELHAUBA. — ŻAŁOSNY KONIEC.

(Korespondencja własna).

Berlin, w lipcu.

Walka polityczna rozgorzała w całej pełni w Niemczech. Intencje walczących są jasne. Droga do powrotu jest zamknięta.

Dekret prezydenta Hindenburga, rozpuścił rząd pruski i oddając władzę w Prusiech w ręce von Papena i reichswehry, jest spełnieniem najważniejszego postulatu hitlerowców, otwiera Adolfowi Hitlerowi drogę do władzy. Prawicowy rząd Rzeszy, zależny od narodowych socjalistów, kładzie rękę na ostatnim wielkim bastjonie Republiki Niemieckiej, na Prusiech, aby dostać w ręce ostatnią tarczę republiki: policję pruską, która dotąd pozostawała pod rozkazami Karola Severinga. Jeżeli to się powiedzie, to nie będzie stało na przeszkodzie pełnemu objęciu władzy przez skrajną prawicę, nikt nie będzie mógł stawiać przeszkód przygotowywanym przez nią ustrojowym i społecznym eksperymentem.

Nie doceniało się dotąd konsekwencji, chytrności i sprytu politycznego byłego austriackiego malarza pokojowego, Hitlera. Pozwolił on Papenowi zasiąść na fotelu kanclerskim, aby samemu w przededniu wyborów nie obarczać się odpowiedzialnością za realną politykę. Ale katolicki baron i junkier, będący formalnie kanclerzem, żyje z łaski Hitlera i, jak się coraz wyraźniej okazuje, czyni, co ten mu każe. Von Papen, mianowany faktycznym dyktatorem w Prusiech jest dyktatorem prowizorycznym tylko, który ma wygładzić i przygotować drogę właściwemu dyktatorowi na całe Niemcy — Hitlerowi.

Czy między Papenem a Hitlerem zawarty został jakiś pakt określony, na to trudno dać jasną odpowiedź. To jednak jest rzeczą pewną, że wódz narodowych socjalistów, Hitler i kierownik reichswehry, gen. Schleicher, idą ręką w rękę, a wybrany republikańskimi głosami prezydent — feldmarszałek aprobuje ten związek.

Zamach na rząd pruski, zamach brutalny, nie liczący się z niczym, ma być decydującym ciosem, wymierzonym w serce Republiki Niemieckiej. Republikanie niemieccy, o ile mają jeszcze czas i ochotę do refleksji, mogą w obecnym momencie sporządzić dokładny bilans swoich zaniedbań i błędów. Początki ich sięgają narodzin republiki w Niemczech.

Republika niemiecka od początku grzeszyła brakiem pewności siebie, niewiarą we własne siły, zbyt niam a nawet grzeszonym w czasach przełomowych liberalizmem w stosunku do swoich przeciwników. Niemal że niema republikańskiego polityka, któryby nie zgrzeszył na tem polu i niema terenu, na którymby nie dopuszczono się tego błędu. Republika chciała być ponadpartijną, nie zdecydowała się zostać republikańską.

Pozostawiła znaczną część swoich wrogów na ważnych stanowiskach w administracji państwowej. Oddała im na łup całe niemal

sądownictwo. Nie dbała o to, aby reichswehrę oczyścić z podejrzanych pod względem lojalności republikańskich żywiołów i obsadzić ją własnymi ludźmi. Republika nie uzbroiła się i dobrodusznie chodziła w szlafmocy, gdy przeciwnicy jej kompletowali pracowicie swoje uzbrojenie — tak, że w momencie decydującej walki okazali się silniejszymi od niej i gotowi są zadać jej cios śmiertelny. Wzrosła w jej cieniu, a dziś chcą ją wyekspedjować do kraju cieni. W polityce niema wdzięczności, a naiwni i dobrodusznicy nie mają racji.

Każdy nowy ustrój, który wy-

Kto przystępuje do wyborów w Niemczech.

Dramatyczny przebieg mknących w błyskawicznym tempie wydarzeń politycznych w Niemczech przysłonił narazie kwestję wyborów do reichstagu, które mają się odbyć w dniu 31 lipca 1932 r.

O ile nie nastąpią na skutek podjętych przez rząd von Papena kroków inne wydarzenia, uniemożliwiające ewentualnie wybory, przystąpi do nich 44,5 milionów wyborców, uprawnionych do głosowania.

Centralna komisja wyborcza Rzeszy zatwierdziła następujące listy wyborcze złożone przez partje polityczne w kolejności ich siły liczebnej: 1) socjaldemokratyczna partja Niemiec, 2) narodowo - socjalistyczna partja (Hitler), 3) komunistyczna partja Niemiec, 4) niemiecka partja centrowa (katolicki), 5) niemiecka partja ludowa, 6) niemie-

rosła na gruncie przewrotu, musi okazać wolę życia, musi zaimponować wrogom swoją siłą i bezwzględnością. Musi ich złamać i zniszczyć, dopiero potem może darować im życie. W ten sposób Republika Francuska wywalczyła sobie prawo bytu i pełne bezpieczeństwo.

Republikańskie Niemcy spróbowały innej metody. Dziś zapewne tego gorzko żałują, gdyż droga okazała się bezdrożem. Wiele obywatów przemawia za tem, że rozmyślanie republikan na temat własnej klęski są przygotowaniem materiału do własnego nekrologu.

C. L.

Rada ministrów uchwaliła szereg projektów o spłacie długów w rolnictwie.

WARSZAWA, 22. 7. (wl.) Dziś odbyło się pod przewodnictwem wicepremiera Zawadzkiego posiedzenie rady ministrów. Na posiedzeniu tem rada ministrów uchwaliła projekty rozporządzeń prezydenta Rzplitej dla spraw segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, sparcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań, o zapobieganiu skutkom trudności płatniczych w rolnictwie, o utwo-

rzenie urzędów rozjemczych do spraw kredytowych wielkiej własności rolnej oraz o nowelizacji rozporządzenia prezydenta Rzplitej z dnia 29 czerwca 1924 r. o lichwie pieniężnej. Wreszcie poza zatwierceniem szeregu spraw bieżących rada ministrów powzięła m. in. uchwały o rozwiązaniu sejmików powiatowych powiatów działdowskiego i tezewskiego i o przeniesieniu dyrekcji kolejowej z Gdańska do Torunia.

Bandyci w dworze hr. Tyszkiewicza

WŁAŚCICIEL MAJĄTKU CIĘZKO RANNY W BRZUCH.

LUBLIN, 22. 7. Onegdaj dokonano niezwykle zuchwałego napadu na dwór hr. Tyszkiewicza w Cejlowie w pow. puławskim.

Gdy hr. Tyszkiewicz wraz z domownikami siedział przy obiedzie, wtargnęło do mieszkania 4 zamaskowanych i uzbrojonych bandytów, którzy grożąc rewolwerami, domagali się wydania pieniędzy i kosztowności. Hr. Tyszkiewicz

rzucał się w stronę bandytów, chcąc z nimi podjąć walkę, został jednak obezwładniony kulą, która trafiła go w brzuch. Jedną z kul bandyckich zraniła lekko w ramię żonę hr. Tyszkiewicza.

Po strzałach, które zaalarmowały służbę folwarczną, bandyci zbiegli. Rana hr. Tyszkiewicza jest poważna, hr. Tyszkiewiczowej lekka.

Trąd w Wiedniu zawleczony z Ameryki Południowej.

WIEN, 22. 7. 70-letni szwec Schwarz, który przed kilku laty bawił w Argentynie i niedawno powrócił do Austrii, zachorował przed dwoma tygodniami w Mödlingu pod Wiedniem wśród niewyjaśnionych narazie objawów trądu.

Władze sanitarne przedsięwzięły środki ostrożności, izolując natychmiast osoby, które w ostatnim czasie stykały się ze Schwarzem.

Prasa wiedeńska ostrzega ludność przed zupełnie nieuzasadnioną psychozą, zaznaczając, że zaszedł jedynie lekki wypadek trądu.

Zznał on, że w czasie swego pobytu w Ameryce Południowej, sypiał pod jednym namiotem z indjanami, dotkniętymi trądem.

Lekarze zajęci są obecnie postawieniem ostatecznej diagnozy. Żona chorego i domownicy zostali poddani najściślejszej kontroli lekarskiej.

Zakon ss. Franciszkanek zajmujący się pielęgnowaniem trędowatych na całym świecie posiada również w Wiedniu swą stację leczniczą.

Opowiadają one, że jeszcze żadna z nich nie zaraziła się trądem, mimo ustawicznego przebywania z chorymi.

